

OBSAH

Předmluva k českému vydání	5
----------------------------	---

OBECNÉ ZÁKLADY PEDAGOGIKY

Kapitola 1 Předmět a úkoly sovětské pedagogiky		
Předmět pedagogiky	1—10	11
Systém pedagogických věd	11—14	16
Vztah pedagogiky k jiným vědám	15—22	17
Úkoly sovětské pedagogické vědy	23—27	20
Metody vědeckých pedagogických výzkumů	28—43	24
Pedagogika jako učební předmět	44—45	31
Kapitola 2 Vývoj a výchova		33
Proces vývoje	1—4	33
Vliv dědičnosti	5—12	34
Vliv prostředí	13—21	38
Úloha výchovy ve vývoji dítěte	22—35	42
Kapitola 3 Cíl a úkoly komunistické výchovy		51
Cíl výchovy a společenské vztahy	1—6	51
Všeobecný rozvoj člověka jako objektivní nutnost budování komunismu	7—10	54
Podmínky všeobecného rozvoje osobnosti	11—17	57
Cíl komunistické výchovy	18—25	61
Kapitola 4 Rozumová výchova		69
Význam rozumové výchovy	1—5	69
Úkoly rozumové výchovy	6—17	71
Vyučování jako nejdůležitější prostředek rozumové výchovy	18—30	76
Rozumová výchova v buržoazních zemích v současné době	31—34	83

Kapitola 5 Vědeckoateistická výchova	85
Marxismus-leninismus o náboženství	1 — 6
Postavení náboženství v SSSR	7 — 17
Úkoly vědeckoateistické výchovy ve škole	18 — 19
Vědeckoateistická výchova ve vyučovacím procesu	20 — 24
Vědeckoateistická výchova v mimotřídní činnosti	25 — 29
Individuální přístup k žákům	30 — 38
Církev a škola v kapitalistických zemích	39 — 41
	104
Kapitola 6 Mravní výchova	107
Mravní výchova a vývoj dítěte	1 — 4
Komunistická morálka	5 — 12
Morální kodex budovatele komunismu — program mravní výchovy nového člověka	13 — 28
Mravní výchova ve vyučovacím procesu	29 — 32
Mravní výchova v době mimo vyučování	33 — 35
Mravní výchova v kapitalistických zemích	36 — 38
	125
Kapitola 7 Výchova sovětského vlastenectví a proletářského internacionálismu	127
Podstata pojmu vlastenectví	1 — 3
Zvláštnosti sovětského vlastenectví a úkoly spojené s vlasteneckou výchovou	4 — 12
Výchova sovětského vlastenectví při vyučování	13 — 15
Výchova sovětského vlastenectví v době mimo vyučování	16 — 19
	135
Kapitola 8 Pracovní výchova	141
Cíl a úkoly pracovní výchovy v sovětské škole	1 — 9
Pracovní výchova v dějinách sovětské školy	10 — 14
Studium základů věd a jeho spojení se životem	15 — 16
Úkoly polytechnického vyučování	17 — 20
Pracovní vyučování v 1.—8. ročníku	21 — 28
Pracovní vyučování v 9. a 10. ročníku	29 — 33
Problém odborné přípravy žáků na volbu povolání	34 — 35
Pracovní výchova v době mimo vyučování	36 — 41
Pracovní výchova v buržoazní škole	42 — 46
	160
	162
	164

Kapitola 9	Estetická výchova	167
Význam a úkoly estetické výchovy		
v sovětské škole	1 — 8	167
Rozvoj estetického vnímání	9 — 15	173
Rozvíjení estetického vkusu	16 — 19	176
Výchova estetického vztahu ke skutečnosti	20 — 24	179
Estetická výchova ve vyučovacím procesu	25 — 33	181
Estetická výchova v době mimo vyučování	34 — 42	185
Estetická výchova v buržoazní škole	43 — 47	188
Kapitola 10	Tělesná výchova	193
Význam a úkoly tělesné výchovy v sovětské škole	1 — 8	193
Tělesná výchova ve vyučovacím procesu	9 — 13	197
Tělesná výchova v době mimo vyučování	14 — 15	200
Dětské sportovní školy a tělovýchovné a sportovní hnutí v SSSR	16 — 19	202
Tělesná výchova v buržoazní škole	20 — 24	203
Kapitola 11	Soustava lidového vzdělání v SSSR	207
Zásady budování soustavy lidového vzdělání v SSSR	1 — 9	207
Soustava zařízení lidového vzdělání v SSSR	10 — 33	215
Kapitola 12	Učitel sovětské školy	231
Postavení učitele v SSSR	1 — 3	231
Úloha učitele v životě člověka	4 — 5	233
Pedagogický talent, mistrovství a cit	6 — 7	234
Cesta k pedagogickému mistrovství	8 — 16	236
Učitel buržoazní školy	17 — 19	246
Kapitola 13	Žák sovětské školy	249
Věková periodizace žáků	1 — 6	249
Žáci mladšího školního věku (7 — 11 let)	7 — 18	253
Žáci středního školního věku (11 — 15 let)	19 — 30	258
Žáci staršího školního věku (15 — 18 let)	31 — 40	265

DIDAKTIKA

Kapitola 14	Vyučovací proces	275
Dvoustranný charakter vyučovacího procesu	1 — 4	275
Učení jako proces poznávání	5 — 11	278

Proces osvojování vědomostí a vytváření		
dovedností a návyků	12—23	282
Didaktické zásady		
Zásada názornosti	24—43	289
Zásada uvědomělosti a aktivity	25—27	290
Zásada přístupnosti a přiměřenosti	28—30	292
Zásada soustavnosti a postupnosti	31—32	293
Zásada trvalosti	33—36	295
Zásada spojení teorie s praxí	37—39	298
Zásada vědeckosti	40	300
	41—43	301
Kapitola 15 Obsah vzdělání v sovětské škole		305
Obecné zásady stanovení obsahu vzdělání	1— 5	305
Stanovení obsahu vzdělání v dějinách		
sovětské školy	6— 8	308
Učební plány, osnovy, učebnice	9—12	310
Přezkoumání obsahu vzdělání v dané etapě	13—23	313
Kapitola 16 Vyučovací metody v sovětské škole		323
Vyučovací metody a prostředky	1— 3	323
Soustava vyučovacích metod v sovětské škole	4— 5	324
Metody ústního výkladu	6— 8	327
Rozhovor jako vyučovací metoda	9—16	330
Metoda předvádění	17—19	336
Metody práce s učebnicí a knihou	20—26	337
Laboratorní metoda a pokus	27—28	343
Cvičení a úlohy	29—30	344
Metody opakování	31—32	346
Uplatňování technických vyučovacích		
prostředků	33—52	347
Výběr vyučovacích metod	53—54	356
Kapitola 17 Zkoušení a hodnocení vědomostí		361
Funkce zkoušení a hodnocení vědomostí	1— 4	361
Soustava metod zkoušení	5—23	364
Hodnocení vědomostí	24—27	379
Kapitola 18 Organizační formy vyučování		383
Systém ročníků a vyučovacích hodin		
a jeho zvláštnosti	1— 7	383
Základní prvky hodiny, typy hodin	8—13	387
Cesty zvyšování účinnosti vyučovací hodiny	14—23	391
Jiné formy organizace vyučování	24—30	396

Kapitola 19 Programované učení		401
Programované učení jako zvláštní forma		
samostatné práce žáků	1— 6	401
Programovaná učebnice a program	7—20	403
Zpětná vazba při programovaném učení	21—31	410
Úkoly spojené s volbou odpovědi	32—39	415
Programované sbírky cvičení		
a zkusební programy	40—47	418
Organizace vyučovacího procesu využívající		
prostředky programovaného učení	48—54	425

ZÁKLADY VÝCHOVNÉ PRÁCE

Kapitola 20 Výchovný proces		433
Zvláštnosti výchovného procesu	1—10	433
Základní etapy výchovného procesu	11—24	439
Zásady výchovy	25—33	450

Kapitola 21 Obsah, metody a organizační		
formy výchovné práce		
v sovětské škole		457
Obsah výchovné práce ve škole	1— 8	457
Metody výchovy	9—29	462
Metody přesvědčování	11—18	463
Metody organizace činnosti žáků	19—23	469
Metody podněcování chování žáků	24—29	471
Organizační formy výchovné práce	30—52	474
Mimoškolní práce s dětmi	53—56	479

Kapitola 22 Teorie dětského kolektivu		483
Kolektiv jako nejdůležitější prostředek		
komunistické výchovy	1— 8	483
Základní etapy ve vývoji kolektivu	9—12	486
Hlavní cesty stmelování a výchovy		
žákovského kolektivu	13—37	487
Požadavek	14—17	488
Práce s aktivem	18—22	490
Zásada paralelního působení	23—28	493
Perspektiva	29—34	496
Tradice	35—37	499
Rozšiřování kolektivních zájmů žáků	38—55	500
Společná práce	39	500

Celoškolní aktiv	40—42	5000
Celoškolní shromáždění	43	5002
Služby ve škole	44	5002
Nástěnný tisk a školní rozhlas	45—46	5003
Styk mladších žáků se staršími	47—52	5004
Jiné formy stmelování žákovského kolektivu	53—55	5006
 Kapitola 23 Pionýrská a komsoolská organizace ve škole		5111
Úloha a význam pionýrské a komsoolské organizace ve škole	1—5	5111
Činnost pionýrské organizace ve škole	6—25	5113
Činnost komsoolské organizace ve škole	26—34	5224
 Kapitola 24 Třídní učitel a učitelský sbor školy		5331
Obsah práce třídního učitele	1—20	5331
Sledování práce žáků	2—5	5331
Činnost zaměřená na zvyšování prospěchu a kázně	6—10	5333
Organizování mimotřídní práce s žáky	11—12	5334
Práce s rodiči žáků	13—20	5335
Plánování práce třídního učitele	21—22	5339
Požadavky na třídního učitele	23	5440
Učitelský sbor školy	24—34	5441
 Příloha		5447
Kontrolní otázky		5447
Věcný rejstřík		5883